

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Lucia MIRA,
Șef serviciu, UECNCFPA

Cuprins

---

1. De ce CNCIS?
2. Etapele construcției CNCIS în România
3. Metodologia CNCIS
4. Concepte de bază
5. Instrumente utilizate de CNCIS
6. Etape ale elaborării unei noi calificări

1. De ce CNCIS?

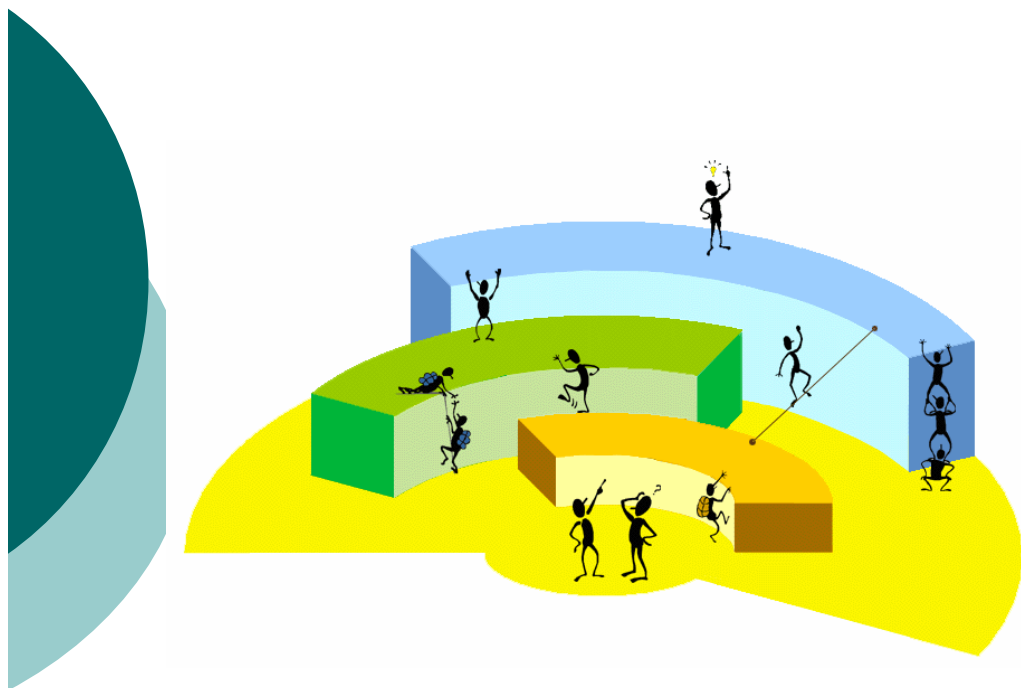

Pentru a putea răspunde următoarelor întrebări:

- Care este contextul european și național în care se va implementa CNCIS?
- Cât de vizibil / transparent / lizibil este sistemul de învățământ superior?
- Răspunde acesta nevoilor pieței muncii? În ce măsură?
- Cum pot angajatorii să înțeleagă ce știe, cum știe și cât știe să facă absolventul de învățământ superior?

Obiectivele implementării CNCIS

- ✓ Modernizarea ofertei de calificări din Învățământul Superior;
- ✓ Compatibilizarea cu spațiul european;
- ✓ Corelarea cu cerințele pieței muncii.

2. ETAPE PARCURSE ÎN ROMÂNIA ÎN CONSTRUCȚIA CNCIS

Decembrie 2005

2006 -2008

- **Crearea ACPART**, agenție cu responsabilitate de autoritate națională pentru calificările din învățământul superior și parteneriat cu mediul economic și social.
- **Elaborarea Metodologiei de realizare și implementare a CNCIS în România.**

- 2006

- Crearea și activitatea unui grup de lucru format din specialiști în domeniul științelor educației, științelor exacte, științelor umaniste, științelor inginerești, care a elaborat o *Metodologie de realizare și implementare a CNCIS în România*.

Grupul de lucru pentru realizarea Metodologiei CNCIS:

Coordonator: Prof. univ. dr. Sorin Eugen ZAHARIA

Membri: Prof. univ. dr. Gheorghe BARBU

Prof. univ. dr. Gheorghe BÂRLEA

Prof. univ. dr. Toma Leonida DRAGOMIR

Prof. univ. dr. Mihail KORCA

Prof. univ. dr. Mariana Ionela MOCANU

Prof. univ. dr. Bogdan Costin MURGESCU

Prof. univ. dr. Ioan NEACȘU

Prof. univ. dr. Dan POTOLEA

Prof. univ. dr. Steliana TOMA

Margareta Simona IVAN

Iuliana Marinela TRĂȘCĂ

-
-
- **2007**- derularea de către ACPART a unui proiect Phare suport (6 luni)
  - **2007 – 2008** – derularea unor proiecte Phare TVET
  - Largă consultare a tuturor universităților din România prin organizarea unor întâlniri regionale (8) și naționale (2).
  - Pilotarea Metodologiei CNCIS pentru un număr de 45 de programe de studii din 10 domenii.

2008

○ **Emiterea HG 890/2008 privind titlurile și calificările obținute de absolvenții studiilor universitare de nivel licență**

**Noiembrie
2008**

○ **Lansarea proiectului DOCIS pentru implementarea CNCIS**

Iunie 2009

○ **OM 4430/2009 privind Metodologia de utilizare a CNCIS**

Iunie 2010

○ **Crearea UECNCFPA**

**2007–
2011**

Corelarea CNCIS cu progresele la nivel european sau ale altor state membre prin participarea ACPART la proiecte europene.

3. Metodologia CNCIS

- OM 4430/2009 privind utilizarea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior

4. Concepte de bază

Calificare

Rezultate ale învățării

**Cunoștințe
Abilitate**

Competență

Calificarea

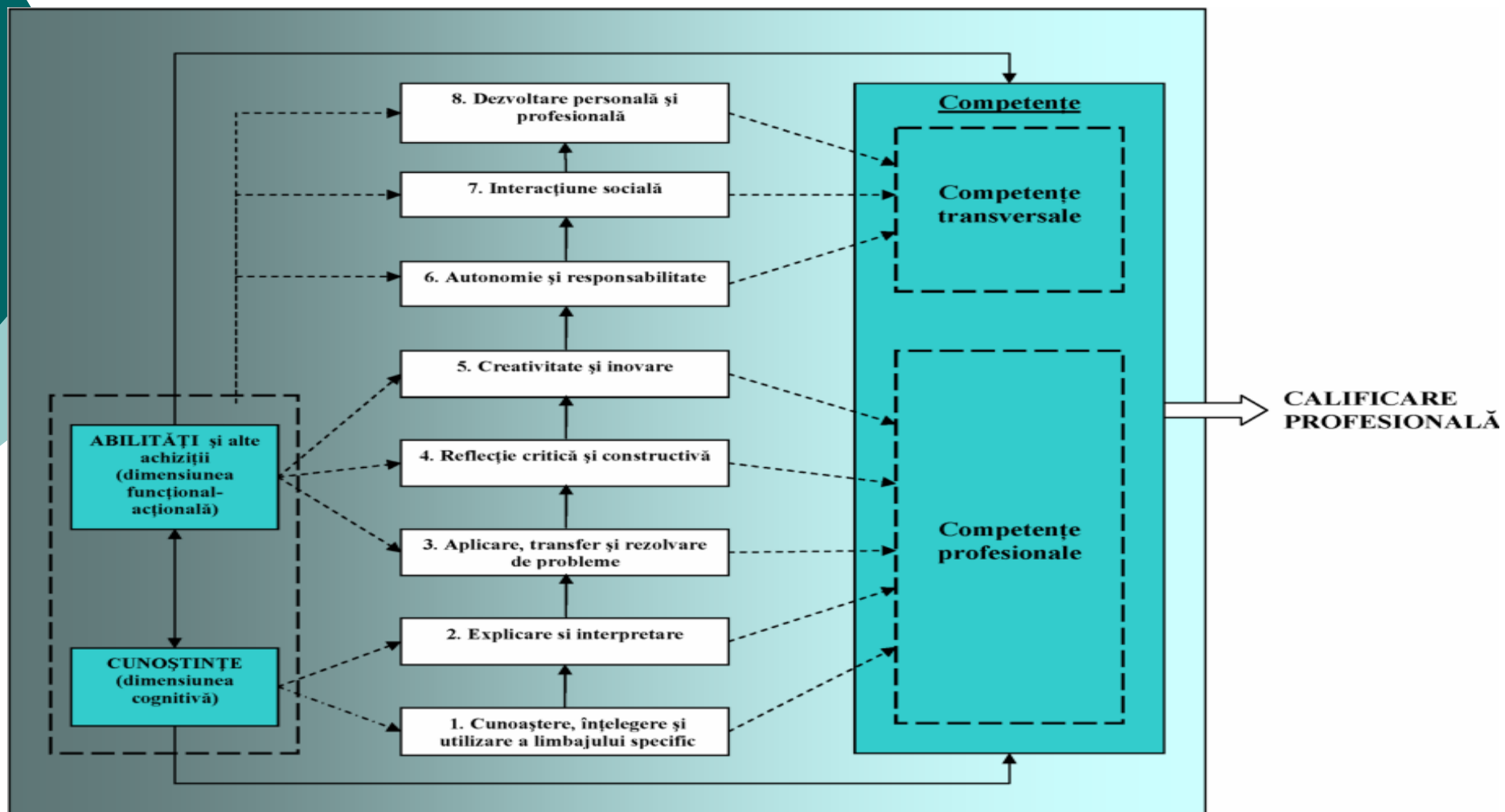
- recunoașterea oficială a valorii rezultatelor individuale ale învățării pentru piața muncii, precum și pentru educația și formarea profesională continuă, printr-un act de studii (diplomă, certificat, atestat) ce conferă dreptul legal de a practica o profesie/meserie.

Rezultatele învățării

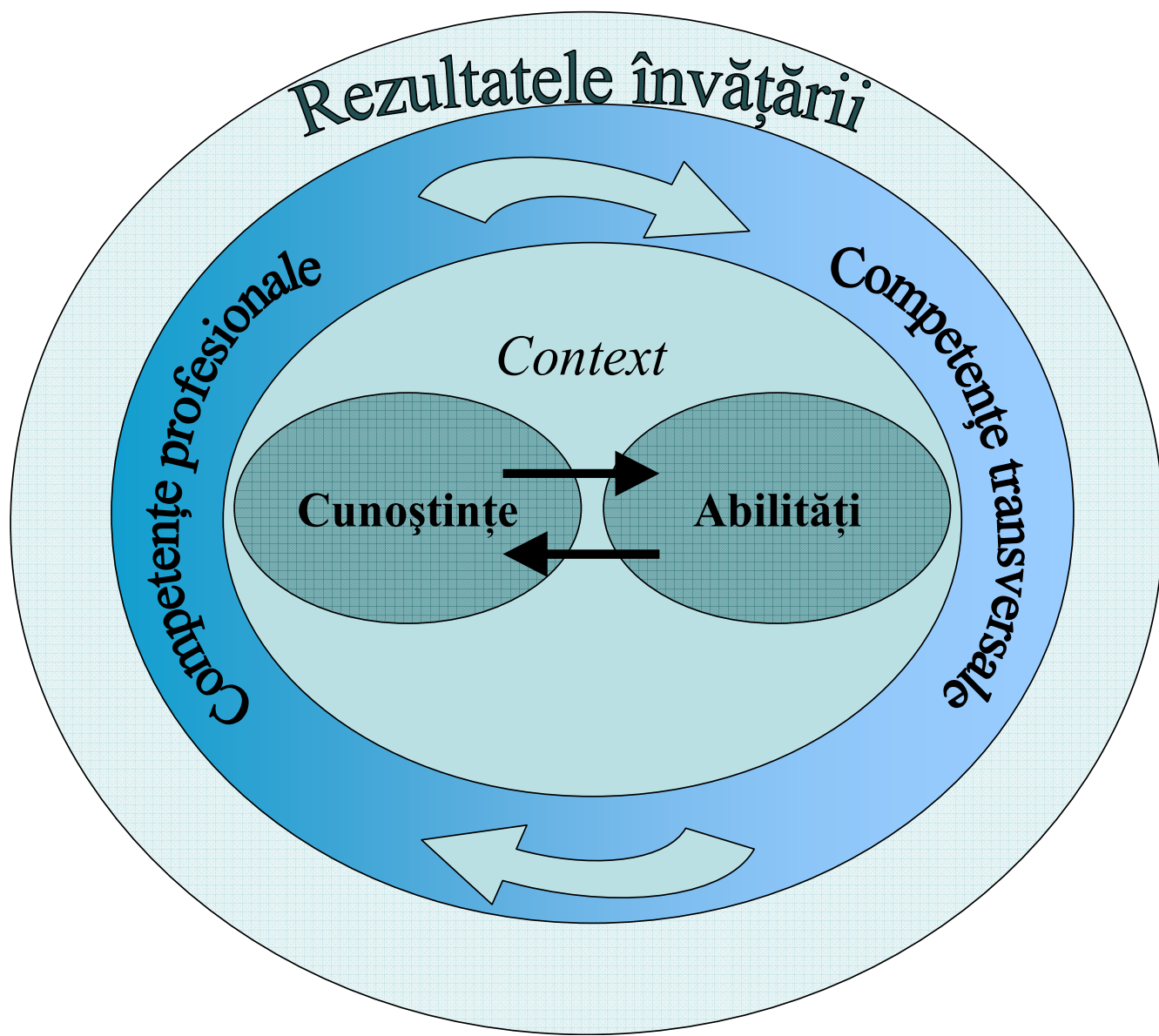
- setul de cunoștințe, abilități și competențe pe care o persoană le-a dobândit și este capabilă să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare pe un anumit ciclu de școlarizare.

Rezultatele învățării

Cunoștințele

- rezultatul asimilării, prin învățare, a unor informații;
- un ansamblu de fapte, principii, teorii și practici vizând un anumit domeniu de muncă sau de studiu.

Abilitatea

- capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințe pentru a duce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme.

Competența

- capacitatea dovedită de a ***selecta, combina*** și ***utiliza*** adecvat **cunoștințe, abilități** și **alte achiziții** (valori și atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare precum și pentru dezvoltarea profesională sau personală, în condiții de eficacitate și eficiență.

Categorii de competențe

a) competențe profesionale

b) competențe transversale

Competențele profesionale

- capacități dovedite de a ***selecta, combina și utiliza*** adecvat **cunoștințe, abilități și alte achiziții** (valori și atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare, circumscrise profesiei respective, în condiții de eficacitate și eficiență.

Tipuri de competențe profesionale

- **Competențe profesionale generale**, care se dezvoltă în cadrul mai larg al unui domeniu de studii;

- **Competențe profesionale specifice**, care se dezvoltă în cadrul mai restrâns al unui program de studii.

Competențele transversale

- capacități care transcend un anumit domeniu/program de studii, având o natură transdisciplinară.

Descriptorii generici

- sunt compatibili cu descriptorii Cadrului European al Calificărilor (EQF/CEC) pentru nivelurile de calificare *licență, masterat și doctorat*;
- în funcție de aceștia sunt examinate și descrise atât competențele profesionale (descriptorii generici 1, 2, 3, 4 și 5), cât și competențele transversale (descriptorii generici 6, 7 și 8).

Descriptorii de nivel

- explicitează descriptorii generici, pentru fiecare rezultat al învățării, pentru fiecare tip de competență și pentru fiecare nivel de calificare.

Matricea CNCIS

- integrează, pe niveluri de calificare și în funcție de descriptorii generici, competențele profesionale și competențele transversale detaliate prin descriptorii de nivel.

Matricea Cadruului Național al Calificărilor din Învățământul Superior
(tipuri de rezultate ale învățării, niveluri de calificare, descriptori)

		LICENȚĂ		MASTERAT	DOCTORAT
Competențe transversale	Competențe de dezvoltare personală și profesională	8. Dezvoltare personală și profesională	Conștientizarea nevoii de formare continuă; utilizarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională	Autocontrolul procesului de învățare, diagnoza nevoilor de formare, analiza reflexivă a propriei activități profesionale	Dezvoltarea unor proiecte centrate pe creativitate, ca temelie al autorealizării
	Competențe de rol	7. Interacțiune socială	Familiarizarea cu rolurile și activitățile specifice muncii în echipă și distribuirea de sarcini pentru nivelurile subordonate	Asumarea de roluri/funcții de conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții	Asumarea responsabilității și capacitatea de organizare și conducere a activității grupurilor profesionale, de cercetare științifică sau a unor instituții
		6. Autonomie și responsabilitate	Executarea responsabilă a sarcinilor profesionale, în condiții de autonomie restrânsă și asistență calificată	Executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională	Inițierea și dezvoltarea inovatoare de proiecte teoretice și practice complexe
Competențe profesionale	Abilități (dimensiunea funcțional – acțională)	5. Creativitate și inovare	Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea unor principii și metode consacrate în domeniu	Elaborarea de proiecte profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode cantitative și calitative	Conceperea și realizarea de cercetări originale, fundamentate pe metode avansate care conduc la dezvoltarea cunoașterii științifice, tehnologice și/sau a metodologiilor de cercetare
		4. Reflecție critică și constructivă	Utilizarea adecvată de criterii și metode standard de evaluare, pentru a aprecia calitatea, meritele și limitele unor procese, programe, proiecte, concepte, metode și teorii	Utilizarea nuanțată și pertinentă de criterii și metode de evaluare, pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive	Evaluarea critic-constructivă a proiectelor și a rezultatelor cercetării științifice, aprecierea stadiului cunoașterii teoretice și metodologice; identificarea priorităților de cunoaștere și aplicative ale domeniului
		3. Aplicare, transfer și rezolvare de probleme	Aplicarea unor principii și metode de bază pentru rezolvarea de probleme/situații bine definite, tipice domeniului în condiții de asistență calificată	Utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic, în situații incomplet definite, pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi	Selecția și aplicarea de principii, teorii și metode avansate de cunoaștere, transfer de metode dintr-un domeniu într-altul, abordări interdisciplinare pentru a rezolva probleme teoretice și practice, noi și complexe
	Cunoștințe (dimensiunea cognitivă)	2. Explicare și interpretare	Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului	Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului	Utilizarea de principii și metode avansate pentru explicarea și interpretarea, din perspective multiple, a unor situații/probleme teoretice și practice noi și complexe, specifice domeniului
		1. Cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific	Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională	Cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și, în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite	Cunoașterea sistematică, avansată a conceptelor, a metodelor de cercetare, a controverselor și a noilor ipoteze specifice domeniului; comunicarea cu specialiști din domenii conexe
Rezultatele învățării	Descriptori generici	Descriptori de nivel			

5. Instrumente utilizate de CNCIS

Matricea CNCIS

Grila 1

Grila 2

Grila 1

- reprezintă un instrument de analiză, descriere și evaluare a unei calificări obținute prin nivelul de licență, de masterat sau de doctorat.

Anexa 1

Domeniul fundamental .....

Domeniul de Studii .....

Programul de Studii.....

Grila 1 – Descrierea domeniului/programului de studii prin competențe profesionale și competențe transversale

Denumirea calificării ..... Nivelul calificării	Ocupații posibile:						
Descriptori de nivel ai elementelor structurale ale competențelor profesionale**	Competențe profesionale*	C1	C2	C3	C4	C5	C6
	CUNOȘTINȚE						
1.	C1.1	C2.1	C3.1	C4.1	C5.1	C6.1	
2.	C1.2	C2.2	C3.2	C4.2	C5.2	C6.2	
ABILITĂȚI							
3.	C1.3	C2.3	C3.4	C4.3	C5.3	C6.3	
4.	C1.4	C2.4	C3.5	C4.4	C5.4	C6.4	
5.	C1.5	C2.5	C4.5	C4.5	C5.5	C6.5	
Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței:							

Descriptori de nivel ai competențelor transversale**	Competențe transversale	Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței
6.	CT1	
7.	CT2	
8.	CT3	

* Se vor identifica maximum 6 competențe profesionale

** Se înscriu în grilă descriptorii de nivel prezentați în Matricea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior (Figura 3) în funcție de nivelul calificării (Licență/Masterat/Doctorat)

Anexa 1 bis

Universitatea .....

Facultatea .....

Domeniul fundamental .....

Domeniul de Studii .....

Programul de Studii.....

Grila 1 – Elemente specifice de descriere a domeniului/programului de studii *

Denumirea calificării ..... Nivelul calificării	Ocupații posibile:		
Descriptori de nivel ai elementelor structurale ale competențelor profesionale**	Competențe profesionale*	C7	C8
	CUNOȘTINȚE		
	1.	C7.1	C8.1
	2.	C7.2	C8.2
	ABILITĂȚI		
	3.	C7.3	C8.3
	4.	C7.4	C8.4
	5.	C7.5	C8.5
Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței:			

Descriptori de nivel ai competențelor transversale**	Competențe transversale	Standarde minimale de performanță pentru evaluarea competenței
6.	CT1	
7.	CT2	
8.	CT3	

* Se vor menționa maximum trei competențe

** Se înscriu în grila descriptorii de nivel prezentați în *Matricea Cadrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior* (Figura 3) în funcție de nivelul calificării (Licență/Masterat/Doctorat)

Ocupația

- **activitatea utilă, aducătoare de venit, pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit, într-o unitate economico-socială și care constituie sursă de existență pentru respectiva persoană;**
- **este proprie persoanelor active, care practică o activitate recunoscută de societate ca fiind utilă.**

Calificare # Ocupație # Profesie

Ocupația

- **activitatea exercitată efectiv la locul de muncă;**

Profesia

- **calificarea obținută prin studii.**

Standard minimal de performanță

- **criteriu de evaluare a competenței;**
- **enunț sintetic;**
- **nivelul de prag (admis/respins) care indică dacă respectiva competență a fost sau nu formată/dezvoltată.**

Grila 2

- reprezintă suportul pentru identificarea corelațiilor dintre competențele profesionale și competențele transversale și ariile de conținut, disciplinele de studiu și creditele alocate.

Anexa 2

Universitatea:..... Facultatea:..... Calificarea: ..... Nivelul de studii: .....

Domeniul fundamental ..... Domeniul de studii..... Programul de studii.....

Grila 2. Stabilirea corelațiilor dintre competențele profesionale și competențele transversale și ariile de conținut, disciplinele de studiu și creditele alocate

Competențe profesionale	Competențe explicitate prin descriptori de nivel	Arii de conținut	Discipline de studiu	Credite	
				Pe disciplină*	Pe competență
C1			D1		
			D2		
			...		
C2			D1		
			D2		
			...		
C3			D1		
			D2		
			...		
C4			D1		
			D2		
			...		
C5			D1		
			D2		
			...		
			D1		
			D2		
			...		

Competențe transversale	Discipline de studiu	Credite	
		Pe disciplină	Pe competență
CT1	D1		
	D2		
	...		
CT2	D1		
	D2		
	...		
CT3	D1		
	D2		
	...		

* Se va menționa numărul de credite prin care disciplina respectivă contribuie la realizarea competențelor, din totalul de credite alocate disciplinei potrivit planului de învățământ.

Acte normative importante

- Legea educației naționale nr. 1/2011
- OM nr. 4430/2009 privind Metodologia de realizare și utilizare a CNCIS (www.acpart.ro);
- OMECT nr. 5289/2008 privind diploma de licență și suplimentul la diplomă
- OMECT nr. 4151/2010 privind diploma de master și suplimentul la diplomă
- HG nr. 890/2008 privind denumirile calificărilor și titlurile conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2005-2006, 2006-2007, 2007-2008
- HG nr. 749/2009 pentru aprobarea Nomenclatorului domeniilor, a structurilor instituțiilor de învățământ superior și a specializărilor/programelor de studii universitare de licență acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu organizate de acestea
- HG nr. 631/2010 privind și completarea HG nr. 749/2009
- OM nr. 5239/2010 pentru modificarea și completarea ordinului nr. 4630/2010 privind aprobarea programelor de studii universitare de masterat aprobate de ARACIS

6. Etape ale elaborării unei noi calificări

Etapa I – Descrierea domeniului/programelor de studii prin competențe profesionale și competențe transversale (Grila 1);

Etapa a II-a – Identificarea, pentru fiecare program de studii, a corelațiilor dintre competențe și arii de conținut, discipline de studii și creditele alocate disciplinelor (Grila 2);

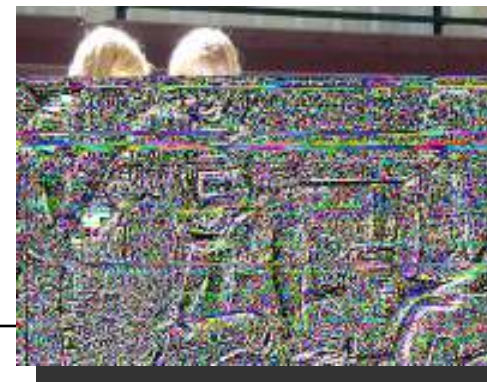
Etapa a III-a – Elaborarea planului de învățământ al programului de studii, în concordanță cu competențele care definesc calificarea;

Etapa a IV-a – Elaborarea fișelor disciplinelor, în concordanță cu planul de învățământ și competențele care definesc calificarea.

Impactul CNCIS

- ✓ O sistematizare și o coerență a ofertei universitare;
- ✓ Mutarea accentului de pe discipline pe rezultatele învățării;
- ✓ Fundamentarea ofertei educaționale pe analiza ocupațională;
- ✓ Îmbunătățirea calității și sprijinirea performanței în învățământul superior;
- ✓ Posibilitatea dezvoltării unor noi calificări necesare unor noi ocupații.

Mulțumes pentru atenție!

**Unitatea Executiva a Consiliului National al Calificarilor si al
Formarii Profesionale a Adultilor
(UECNCFPA)**

**Piata Valter maracineanu, 1-3, et. II, cam 164
010155**

Tel.: 0040/21/3157846

Fax:0040/21/3157855

E-mail: sorin.zaharia@acpart.ro;

Web: www.acpart.ro

www.cnfpa.ro

